

**ZAVRZLAMA U
LJEKARNAMA**

**TABLETA
'ZA DAN POSLIJE'
NE MOŽE SE
NABAVITI
TEK TAKO :: STR. 6 i 10**

Maloljetnice će po pilulu **S T A T O M I M A M O M**

**:: Ante Tomić ministru Vargi: Zašto se zgodne
gospođice ispituju o seksualnim navikama?**

OPREZ ILI DISKRIMINACIJA HITNI KONTRACEPTIV SE ODNEDAVNO MOŽE KUPITI BEZ RECEPTA, ALI NE I BEZ ISPUNJAVANJA UPITNIKA U LJEKARNAMA, ŠTO BI MOGLO REZULTIRATI I NEUGODNOSTIMA

Maloljetnice će po tabletu sa **PRATNJI RODITEI**

Žena može uzeti više tableta u jednom ciklusu, ali ju je ljekarnik dužan upozoriti na moguće štetne posljedice po zdravlje

Dok se tableta za dan poslije izdavala je bez recepta, adolescentice su mogle izbjeći uvlačenje roditelja u čitavu priču jer im ni za posjet ginekologu, ni za predizanje lijeka oni nisu trebali. Sada djevojke u pratnji mame ili tate moraju odgovarati na pitanja kao što je: 'Je li se nezaštićeni spolni odnos dogodio unutar zadnjih pet dana?'

smijeskom je odgovorila farmaceutkinja.

I krenule smo - prvo pitanje na formularu koji zajednički moramo ispuniti glasi: "Je li se nezaštićeni spolni odnos dogodio unutar zadnjih pet dana?" jer nakon toga tableta ne djeluje. Nakon toga trebala sam odgovoriti postoji li mogućnost da sam već trudna i kasni li mi mjesečnica jer tableta nije namijenjena uporabi tijekom trudnoće.

Nelagoda u manjim mjestima gdje 'svi sve znaju'

PIŠE DIVNA ZENIČ RAK

Dobar dan! Htjela bih kupiti tabletu za dan poslije.

- Za vas? Nema problema, prodite sa mnom u straznju prostoriju, moram vam dati nekoliko savjeta i postaviti nekoliko pitanja - uputila me ljubazna farmaceutkinja u jednoj od Ljekarni Splitsko-dalmatinske županije, u koju sam ušla glumeći da mi treba "ellaOne", hitni kontraceptiv koji se od prošlog tjedna, prema pravno obvezujućoj odluci Europske komisije, i u Hrvatskoj može kupiti bez recepta.

Na moje "čuđenje" zašto moram odgovarati na neka pitanja, ljekarnica mi je objasnila da, zbog mog zdravlja, ali i prema naputku ministra Šinše Varge, mora provjeriti je li tableta za mene sigurna. Ali, zar se sada ne izdaje bez liječničkog recepta?

- Izdaje, ali znate da niti jedan lijek nije bezazlan. Moram Vas pitati samo nekoliko stvari, brzo ćemo biti gotove - sa

Formular, nadalje, predviđa pitanje je li zadnji ciklus bio neobičajan u smislu obilnosti krvarenja ili duljine trajanja (u slučaju potvrdnog odgovora ljekarnik bi pacijenticu trebao uputiti liječniku), zatim jesam li nakon zadnje mjesečnice već uzimala "ellaOne" (žena može uzeti više tih tableta u jednom ciklusu, ali ju je ljekarnik dužan upozoriti na mogući poremećaj ciklusa), zatim uzimam li trenutno neke druge lijekove, uključujući i one biljne (hitni kontraceptiv se ne bi smio uzimati zajedno s nekim lijekovima za živčani sustav), kao i imam li probavne smetnje koje bi mogle utjecati na apsorpciju lijeka, te jesam li ranije imala izvanmateričnu trudnoću ili upalu zdjelice (i u tom slučaju se, prema tumačenju Hrvatske ljekarničke komore, ne preporučuje uzimanje ovih tableta).

Na temelju odgovora na ta pitanja ljekarnik, dakle, procjenjuje hoće li ženi ili djevoj-

mo u JA

ci prodati "elleOne", a ja sam negdje pred kraj priznala da smo cijeli taj razgovor vodile za potrebe ovog teksta, kako ljekarnici ne bi trebala dati još i ime i prezime, te matični broj osiguranika, pod kojim me vodi HZZO, što je također predviđeno formularom, koji je sastavila Ljekarnička komora, a zeleno svjetlo mu dalo Ministarstvo zdravlja.

Sve skupa ne traje dugo, ne mogu kazati ni da je posebno neugodno, premda bi situacija sigurno bila znatno neugodnija da mi je tableta za dan poslije uistinu trebala i da sam je, primjerice, tražila u jedinoj ljekarni u nekom malom mjestu, pa da svi u redu doznaju što tražim i zašto odlazim u stražnju prostoriju. Ili da, recimo, imam manje od 18 godina jer bi u tom slučaju, prema napatku ministra Varge, u ljekarnu sa sobom morala dovesti mamu ili tatu. Do sada su, dok se tableta izdavala na recept, maloljetnice, naime, mogle izbjeći da roditelji budu uvučeni u priču jer im ni za posjet ginekologu i ispisivanje recepta, a zatim predizanje lijeka oni nisu trebali. I u ljekarni nam potvrđuju kako bi nova pravila mogla izazvati probleme baš tom dijelu populacije.

- Adolescentice su se do sada u pravilu sramile doći po ovu tabletu, recepte bi uglavnom donosili njihovi momci ili prijateljice, pa ne znam kako će sve to funkcionirati sada kada trebaju ispuniti i ove formulare - kaže farmaceutkinja.

Razgovor je nužan, lijek nije roba

•• U niti jednoj europskoj zemlji ne postoji dobnog ograničenje za izdavanje "elleOne", kao u Hrvatskoj, a u većini država žene ga mogu uzimati same s polica, bez kontakta s farmaceutom. Kod nas su postavljena stroža pravila, a mr. Mate Portolan, predsjednik Hrvatske ljekarničke komore, poručuje kako je sve napravljeno zbog zaštite pacijenata, posebice maloljetnica, i minimaliziranje rizika.

- Govori se kako je ovo diskriminacija, ali mi nismo trgovci i lijek nije roba, i zato nam nije cilj da ga žene same uzimaju s police. Uostalom, i ranije, dok se lijek izdavao na recept, liječnici ga nisu propisivali prije nego bi obavili razgovor sa ženom. Ako eventualno Ministarstvo i povuče svoj napatuk, naša preporuka ljekarnicima, barem i bez potpisivanja formulara, svakako će ostati - ističe mr. Portolan.

Pravobraniteljica: Ovo je diskriminacija!

•• **Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, upozorava kako je ovaj ljekarnički protokol suprotan direktivama EU-a, te Zakonu o ravnopravnosti spolova. Ističe kako se u ovom slučaju ograničava sloboda pristupa tom medicinskom proizvodu i ujedno izravno diskriminiraju žene u fertilnoj dobi, te naglašava kako će o svemu zatražiti očitovanje Ministarstva zdravlja i Hrvatske ljekarničke komore.**

Najbolji učinak u roku od 24 sata

•• **Hitni kontraceptiv "ellaOne" od jedne tablete od 30 miligrama u ljekarnama stoji 191,92 kune. Nije riječ o abortivnom sredstvu, nego lijeku koji sprječava ili odgađa ovulaciju, a najbolji učinak ima ako se uzme u roku od 24 sata od nezaštićenog spolnog odnosa ili zatajenja kontracepcije. Europska komisija donijela je odluku o njegovu izdavanju bez recepta, kako bi se ubrzao pristup lijeku, što povećava njegovu učinkovitost. Iz Agencije za lijekove poručuju kako je hitna kontracepcija metoda koja se koristi samo povremeno te da nikako ne smije biti zamjena za metodu redovne kontracepcije.**